

SVOBODNA SLOVENIJA

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 413193

Redacción y Administración:
Calle Victor Martínez 50 (Suc. 6)
Buenos Aires, Argentina

“ESLOVENIA LIBRE”

Año (Leto) XII. (7)

BUENOS AIRES, 4. MARCA (MARZO) 1954

No. (Štev.) 9

CORREO
ARGENTINO
(Precedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Victor Martínez 50 - Buenos Aires

“PLOH SMO VLEKLI”

Ko smo te dni opazovali bučno obhajanje največjega južnjaškega praznika, Pusta, nam prihajajo na um naše domače navade, ki so dajale pustnim dnem poseben povdarek, navade, ki zaradi naše bolj mrzle krvi, še bolj pa zaradi mrzlega zimskega zraka niso bile kaj prida podobne tukajšnjim, ki jih opazujemo sredi poletne vročine, v počitniškem brezdelju in obdani od ljudi, ki življenje vzamejo veliko bolj na lahko, kakor pa mi.

Naš slovenski predpust in pust je potekal v znamenju ženitev. Ta čas je bil čas ženitovanjskih ogledov, ženitovanjskih pisem pred notarjem, ženitovanjskih oklicev v cerkvi, čas bučnih porok s harmoniko, šranganjem, pojedinami, podoknicami in raznimi domislicami tresorite fantovske domišljije. Bučne ženitovanjske ceremonije so se zaključile na pepelnico sredo s tem, da so fantje vlekli “ploh” dekletom, ki bi se bile rade poročile, pa jim ni uspelo, pa tudi onim, ki jih je fantovsko javno mnenje proglasilo za zrele za zakon, pa se poročiti niso hotele. Ta sicer slikovita navada se je marsikdaj izmislila v žalitev, škodoželjnost in maščevanje, včasih pa je bila lahko tudi zdrav opomin neodločnim, zbirčnim ali prevzetnim dekletom, naj ne čakajo preveč...

Po deželah, kjer sedaj živimo, ploha ne vlačijo. Tudi Slovenci smo to navado opustili. Nič škode ni zato. Vprašanje neporočenih naših deklet pa je v tujini veliko bolj pereče, kakor pa je bilo doma. Tam je neporočeno dekle kljub malo zasmehljivemu nazivu “stara teta” imela svojo bodočnost nekako zagotovljeno: skromno službo, morda celo majhno pokojnino in na svoj rojstni dom, kjer je imela izgovorjen svoj kot in zagotovljeno postrežbo za starost in za dni bolezni, če so prišli. V tujini prav tega ni. Dokler je dekle zdravo, že gre. Ima delo in zaslužek, ne manjka ji ne hrane ne obleke in rešena je velikih družinskih skrbi, ki so na tujem dvakrat neprijetne. Kaj pa, če pride bolezen? Kaj pa ko bo prišla starost? Saj vidimo, kako so po vseh službah starejše osebe nezahelene. Kljub modernim zakonodajam, ki dajejo starejšim ljudem svoje pravice, vemo, da ni sredstva, ki bi staremu človeku moglo nadomestiti toplino in ljubezen domačega krova.

In vendar pravijo poznavalci razmer v naših naselbinah, da je veliko slovenskih deklet in tudi fantov, ki imajo vse predpogoje, da bi si ustvarili lastno ognjišče, pa nimajo prave volje za to. Samci pravijo, da ne morejo dobiti med slovenskimi dekleti sebi primerne družice, dekleta pa o fantih trdijo prav isto.

Kje je vzrok? Eden glavnih bo, čeprav se iz razumljivih razlogov ne navaja javno, dekletova prva ljubezen, ki je bila ob naši narodni tragediji tako nečloveško razdejana. Razblinile so se vse lepe dekleške sanje v nič, porušili so se vsi lepi načrti za bodočnost in v srce se zasekala rana, ki se kar noče zaceliti. Zvestoba traja preko groba in teško je najti koga, ki bi vzdržal primerjavo s prvim ljubljanim bitjem...

Naša dekleta je trda preteklost, ki jim ni prizanesla v ničemer vzgojila za samostojno življenje. Same so rebile trnjevo pot begunstva, lakoto, revščino, ponižanja, sumničanja in zapeljavanja. same so si priborile v novih razmerah vsaj skromen kosček kruha in tudi ugod. V moškem one ne vidijo več junaka, ki bi bil opora njihovi slabosti. Zdi se mi, da fantje, ki iščejo življenjskih družic, ta moment premalo upoštevajo.

Naša dekleta so živela s fanti v istih taboriščih in so imela priliko in čas fante do dobra spoznati: njihove dobre, še bolj pa njihove slabe lastnosti. Ni dvoma, da so njihove sodbe bile vsajih točne, včasih pa pod vplivom kolektivne javnega mnenja prestroge in tudi krivične. Saj niso bili vsi fantje taki cepci in galjoti, kakor se je včasih kar splošno trdilo. Veliko jih je med nami, ki zaslužijo roko poštenega slovenskega dekleta, ki morda ravno pod vplivom takega javnega mnenja ne upa reči: da

KONFERENCA V CARACASU

Dne 1. marca se je v Caracasu sešla 10. konferenca držav ameriškega kontinenta. Na konferenco je 20 ameriških držav poslalo svoje zastopnike, edino Costa Rica se letošnjega zasedanja ni hotela udeležiti. Na dnevnem redu tega zasedanja je več problemov. V glavnem pa bi se naj debata revizija okoli nevarnosti komunizma na ameriškem kontinentu. Vodja argentinske delegacije zunanji minister Remorino je prinesel na to zasedanje konference poseben načrt argentinske vlade. V njem povdarja argentinska vlada, da bi bilo najboljše sredstvo borbe proti komunizmu zvišanje cen izvoznim produktom južnoameriških držav. Boljše cene bi prinesle tem državam višji življenjski standard, ta pa bi spet omogočil, da bi južnoameriške države lahko več kupovale v ZDA. Zboljšanje gospodarskega položaja v raznih ameriških državah bi bilo najboljše poročilo za neuspeh komunistov. ZDA pa so prinesle na konferenco poseben načrt, kako preprečiti rovarjenje komunistov v Guatemali. Tam javno sicer -komunisti -nimajo v svojih rokah cele vlade, dejansko pa so v vladi na najmočnejših mestih. Mnogo je komentatorjev, ki navajajo, da so prepričani, da je Guatemala zatočišče vseh komunističnih agentov, ki razpredajo svoje niti po obeh delih ameriškega kontinenta. Zato bi bilo primerno, da bi konferenca vprašanje Guatemale posebej obravnavala. Seveda je malo verjetno, da bi ta predlog ZDA uspel; vsi so namreč nezaupni do takih posegov in notranje zadeve posameznih držav. Ako bi na pr. evropske države skušale tako posegati v ameriške zadeve, tedaj bi se to označevalo kot obnavljanje starega kolonializma; ZDA in drugim državam pa bi v primeru poseganja v guatemalske notranje zadeve očitali, da so imperialistične.

Strelji v parlamentu v Washingtonu

V trenutku, ko se je 1. marca začelo zasedanje konference v Caracasu, se je na galeriji parlamenta v Washingtonu zbrala skupina nacionalistov s Puerta Rica in med vzklikanjem: “Dajte svobodo Puerto Rico”, so začeli padati strelji na zbrane poslance. Več poslancev je bilo težko ranjenih, policija pa je kmalu potem aretirala štiri glavne atentatorje.

Važen činitelj je tudi razlika v izobrazbi. Dekle bi rado moža, ki bi jo v izobrazbi vsaj dosegal, če ne prekašal. Je nekaj na tem, vse pa ne. Morda je več srečnih zakonov tam, kjer se dekle ni moglo približati temu idealu. Prava ljubezen v zakonu nadomesti razlike v izobrazbi. Za to imamo dovolj zgledov med nami in po svetu.

Stara modrost pravi, da človek postane star, kadar se za kako stvar ne more več odločiti. Za te vrste starosti ni treba ne sivih las ne življenjskih jubilejev. Dekle, ki enkrat prekorači gotova leta, se ne more več tako hitro odločiti, kakor bi se bila pri dvajsetih letih. Vidi sto ovir in težav, računa s celo vrsto možnosti, boji se vsake malenkosti, skratka, stara se. Skrajni čas je, da se poroči!

Naravni zakon in božja volja je, da se večina deklet vključi v družinsko življenje. Nekatere Bog kliče v samostan; naj slede božjemu klicu! Nekatere je ista božja volja določila, da ostanejo same v življenju; naj ostanejo neporočene, kajti tudi zanje je mesto na tam svetu. Večina deklet pa čuti v svojem srcu skrito in sveto željo, da bi bile matere; teh je brez dvoma velika večina in te imajo dolžnost, da slede božjemu klicu in si ustvarijo srečne kršćanske družine. Popolnih ženinov in popolnih nevest na tem svetu ni, saj smo vsi polni napak, zato pa priskoči Bog s svojo zakramentalno milostjo, ki pomaga premostiti te ovire in spremeni trnjevo krono v sladko breme.

Tem dekletom, ki čutijo v svojem srcu poklic po materinstvu, bi radi zavlekli letos “ploh” z željo, da bi jim ga drugo leto ne bilo treba.

ki so priznali, da so prišli v Washington, da bi tam s svojimi terorističnimi dejanji opozorili ves svet na krivice, ki da se gode Puerto Rico in njegovim prebivalcem. Že l. 1950 je skupina teroristov iz teh vrst skušala ubiti tedanjega predsednika ZDA Harryja Trumana. Tedaj pa se atentat ni posrečil — teroristična dejanja njih naslednikov so danes verjetno boljše organizirana.

Puerto Rico je bil do l. 1898 španska kolonija. Še danes sta več ko dve tretjini prebivalstva španski in ko je guverner l. 1946 skušal uvesti v šole Puerta Rica španščino kot učni jezik, je ta njegov predlog tedanji predsednik Truman vetiral. Vlada v Washingtonu je otoku Puerto Rico dajala vedno več pravic in svobodam in ponujala otoku celo položaj “države”, slično kakor so to druge države, ki so federirane v ZDA. Toda velika večina prebivalstva je tak predlog odklonila, ker se je zbal posledic, ako bi bil otok prepuščen samemu sebi in bi bil verjetno izključen iz ameriškega trga. Pri zadnjih volitvah, ko je Puerto Rico že dobil pravico imeti lastnega guvernerja, je dobila veliko večina demokratska stranka, dočim so skupine, ki so zahtevale popolno osamosvojitvev otoka, ostale v veliki manjšini. In ljudje iz te manjšine, ki so za takojšnjo odcepitev od ZDA, so prišli v Washington in tam streljali na poslance v kongresu.

Ti strelji bi morali opozoriti ves svet, da želi biti Puerto Rico popolnoma samostojen in da je ta otok še danes “žrtev” ameriškega kolonializma. Ne samo, da ZDA tako nimajo “legitimacije” za preganjanje komunističnega kolonializma v Guatemali in drugod, ampak bi bila njih dolžnost, da same ukinejo tako stanje na področju, ki spada v ZDA. To je bil namen atentata v Washingtonu.

Posledica rovarjenja komunistov?

Takoj po atentatu v Washingtonu je zavladalo največje ogorčenje nad tem dejanjem ravno v Puerto Rico. Pristaši vladne stranke, so takoj povdarili, da so atentatorji pristaši strank, ki so v veliki manjšini — niso izključili celo možnosti, da so komunisti tisti, ki so izzvali atentat, da bi s tem potek konference v Caracasu spravili s tira in jo prisilili obravnavati zadeve, ki bi lahko razbile enotnost ameriškega kontinenta. Sicer so komunisti v ameriških državah (razen v Guatemali) v veliki manjšini, vendar zmorejo s svojimi nastopi spraviti v stisko marsikatero ameriško vladno. Ko je bila l. 1948 9. konferenca ameriških držav v prestolnici Kolumbije — Bogota, je tam nenadoma v glavnem mestu izbruhnil silovit nered in demonstracije, ko je bil umorjen voditelj liberalcev Gaitan. Najprej so začeli takrat proti takemu dejanju protestirati pristaši liberalne stranke, a se jim je v nekaj minutah pridružila masa ljudi, ki je začela ropati mesto, hkrati pa si nabirati orožje za nadaljna revolucionarna dejanja. Nenadoma so se pojavili med ljudmi posebni agitatorji, ki pa jih je bilo kmalu spoznati kot stare komuniste.

Po prvih ugotovitvah policije v Washingtonu ni izključeno, da so aretiranci storili najeti in da jih je zato najela komunistična stranka, da bi povzročila ameriški delegaciji v Caracasu posebne težave. V Evropi se ZDA predstavljajo kot branik svobode in demokracije proti pritisku Moskve. Toda na ameriškem kontinentu so ZDA tiste, ki vzdržujejo na Puerto Rico razmere, ki so takšne, da morajo rodoljubi grabiti za orožje, da dado duška svojim čustvom. ZDA hočejo razčiščenje v Guatemali, kjer da baje rovarijo komunisti — sami pa imajo na Puerto Rico situacijo, ki rojeva anarhistična dejanja. Ali bi bilo potem na mestu, da se na konferenci obravnava rovarjenje komunistov v Guatemali, ako so ZDA same ustvarile na Puerto Rico tak položaj, ki ogroža miren razvoj ameriškega kontinenta.

Tako vriva sedaj Moskva tudi že na konferenco ameriškega kontinenta probleme, ki jih ta kontinent dosedaj ni poznal.

ARGENTINA ES UNO DE LOS PAISES MEJOR ALIMENTADOS DEL MUNDO — DICE LA U. N.

Según el anuario estadístico de las Naciones Unidas publicado en Nueva York, la Argentina figura entre los trece países mejor alimentados del mundo. Los otros doce son: Estados Unidos, Australia, Nueva Zelandia, Canadá, Uruguay, Irlanda, Islandia, Finlandia, Dinamarca, Noruega, Suecia y Suiza. Todos estos países son los únicos que lograron producir los alimentos suficientes para procurar a cada uno de sus habitantes tres mil calorías diarias. Las estadísticas se basan en cifras correspondientes al período de 1950 a 1952, pero se remontan en algunos casos hasta 1947.

Dos de los países peor alimentados del mundo, según el anuario, son la India y Birmania, cuyos habitantes lograron menos de dos mil calorías diarias. Gran Bretaña, Bélgica, Holanda y Luxemburgo obtuvieron más de 2.800 calorías por día y persona; Alemania Occidental, Francia, Cuba, Checoslovaquia, Austria, Sudáfrica y Polonia más de 2.600; Turquía, Israel, Chipre, Grecia, Italia y Portugal, más de 2.400. El consumo de carne en la totalidad de 16 países europeos, con exclusión de Francia, estuvo por debajo del nivel de antes de la guerra, pero en la mayoría de ellos aumentó el consumo de leche.

ARGENTINA JE ENA OD NAJBOLJE HRANJENIH DRŽAV — PRAVI LETNO POROČILO ZN

Letno poročilo ZN, ki je bilo objavljeno v New Yorku, pravi, da spada Argentina med trinajst najbolj hranjenih držav na svetu. Ostale države so: Združene Ameriške Države, Avstralija, Nova Zelandija, Kanada, Uruguay, Irska, Islandija, Finska, Danska, Norveška, Švedska in Švica. Te države z Argentino so edine države na svetu, ki ali pridelajo ali preskrbijo toliko živil, da je za vsakega njihovega prebivalca dnevno zagotovljenih 3.000 kalorij.

Statistični podatki se nanašajo na razdobje od 1950 do 1952, v nekaterih primerih pa segajo nazaj v leto 1947.

Po statističnih podatkih ZN sta najslabše hranjeni državi na svetu Indija in Birmanija, v katerih ljudje dnevno porabijo živil za manj kot 2.000 kalorij. V Veliki Britaniji, Belgiji, Luksemburgu in Holandiji pride dnevno na osebo več kot 2.800 kalorij, v Vzhodni Nemčiji, Franciji, Kubi, Čehoslovaški, Avstriji, Južni Afriki in Poljski več kot 2.600 kalorij. V Turčiji, Izraelu, Cipru, Grčiji, Italiji in Portugalski pa več kot 2.400. Potrošnja mesa je v 16 evropskih državah izzemšji Francijo po vojni manjša kot je pa bila pred vojno, v večini teh držav se je pa zvišala poraba mleka.

Revolucija in protirevolucija v Egiptu

V Kairu v Egiptu so se zadnje dneve prejšnjega tedna odigrali važni dogodki. Svet revolucije, ki je odstavil kralja Faruka in proglasil Egipt za republiko, je presenetil javnost s poročilom, da je predsednik republike in predsednik vlade general Mohamed Naguib podal ostavko ter da jo je svet revolucije sprejel. Do ostavke generala Naguiba da je prišlo zaradi tega, ker mu ostali člani sveta revolucije niso hoteli odobriti še večjih pooblastil. Vso oblast v Egiptu je takoj prevzela druga močna osebnost zadnje revolucije v Egiptu general Nasser. Generala Naguiba so novi oblastniki internirali v njegovem stanovanju ter ga močno zastražili. Propagandni minister je pa hitel dopovedovati ljudstvu, da je general Naguib pravzaprav iskal samo sebe ter je storil vse, da bi še povečal svojo priljubljenost med narodom. Člani sveta revolucije, da bi mu lahko vzeli glavo, da pa tega niso storili, čeprav, da je general Naguib izdal cilje zadnje revolucije.

Vlada je prepovedala vse javne manifestacije in zborovanja ter proglasila stanje pripravnosti. Med vojsko, med katero je general Naguib zelo priljubljen, je začelo vreti. Skupina višjih častnikov je zagrozila z uporom zaradi odstranitve generala Naguiba. Še huje je bilo v Sudanu, kjer so izbruhle velike demonstracije proti generalu Nasserju in

ostalim članom sveta revolucije. Demonstrantje so zahtevali takojšno vrnitev generala Naguiba na predsedniško mesto, sicer bodo prekinili vse stike z Egiptom ter tudi ne mislijo na združitev z njim.

Pod pritiskom teh groženj je moral general Nasser popustiti. Generala Naguiba je naprosil naj znova prevzame predsedništvo republike, kar je tudi storil, general Nasser pa je obdržal predsedništvo vlade.

Ko je radijska postaja v Kairu objavila to novico, se je mladina podala na ulice ter začela prirejati velike manifestacije generalu Naguibu, ki je zbranim množicam moral tudi govoriti.

Revolucija in kontrarevolucija v Egiptu se je odigrala v treh dneh. Ni zahtevala prelivanja krvi in človeških žrtev.

Vendar pa v prestolnicah zahodnoevropskih držav položaja v Egiptu še ne smatrajo za ustaljenega. Še vedno so mogoča kaka presenečenja.

Egipska vlada je po razgovoru, ki sta ga imela predsednik republike gral Naguib in predsednik vlade Nasser objavila, da so odkrili dobro organizirano opozicijo proti sedanji vladi, ki je zajela vse skupine od Muslimanskih bratov na skrajni desnici pa vse do komunistov na skrajni levici.

Zato je policija sedaj v polni meri zaposlena.

PAPEŽ NEVARNO BOLAN

Zdravstvene stanje papeža Pija XII. se je v preteklih dneh znova poslabšalo, nato pa je ostalo nespremenjeno. Sv. oče čuti znova hude bolečine v želodcu. Nemore tudi uživati hrane in ga zato hranijo umetno. Papežev osebni zdravnik je neprestano v Vatikanu.

Iz Vatikana prihajajo tudi poročila, da namerava papež v kratkem imenovati kamerlenga. Verjetno bo to Msgr. Montini, ki pa ni kardinal.

V Vatikan prihajajo dnevno iz vseh strani sveta brzojavke in pisma, v katerih verniki, med njimi so tudi visoke osebnosti nekatoške vere, želijo sv. očetu čim prejšnjo ozdravitev. Samo iz držav za železno zaveso dosedaj še ni moglo priti v Vatikan niti eno pismo. Tudi titovi komunisti so zadržali brzojavko, ki jo je hotel poslati papežu zagrebški nadškof kardinal dr. Stepinac.

Krvave demonstracije v Sudanu

Za ponedeljek 1. marca je bil napovedan začetek zasedanja prvega sudanskega parlamenta. Na to slavnost je iz Egipta priletel z letalom predsednik republike general Naguib s spremstvom, s strani angleške vlade je pa prispel v prestolnico Sudana Kartum angleški minister Selwyn Lloyd.

Pred začetkom zasedanja so pa sudanski nacionalisti, priredili po ulicah velike demonstracije ter zahtevali popolno neodvisnost za Sudan. Prišlo je do spopadov demonstrantov s policijo, pri katerih je bilo 30 mrtvih več sto pa ranjenih. Gral Naguib je po vrnitvi v Kairo za te izgrede obtožil Angleže.

Naročajte in širite Svobodno Slovenijo

IZ TEDNA V TEDEN

USA: Dulles je v kongresu podal obširno poročilo o berlinski konferenci. Zagovarjati se je moral pred senatorji in poslanci zaradi dovolitve sodelovanja rdeče Kitajske na ženevski konferenci o Daljnem Vzduhu. Nekateri senatorji in poslanci trdijo, da to pomeni dejansko priznanje rdečega kitajskega režima. — Pomočnik amer. voj. ministra Robertson je objavil, da bo USA stalno podpirala Čangkajskovo Formozo in druge protikomunistične azijske države. Okoli ZSSR bo še naprej ustanavljala svoja letalska in pomorska oporišča, da tako obdrži na višini strah pred ameriškim vojaškim posegom proti rdeči Kitajski in ZSSR v tem delu sveta, če bi katera od obeh poskušala še nadalje nasilno širiti svoj vpliv. — Zahodni zavezniki so po berlinski konferenci poslali sovjetom poziv na razgovore o odpravi prepovedi potovanja in trgovine med zahodnimi conami in sovjetsko cono v Nemčiji. Sovjeti so ponudbo odklonili.

BRAZILIJA: Kriza v Braziliji je bila rešena tako, da je preds. Vargas postal za novega vojnega ministra gral Senobio da Costa in za začasnega delavskega ministra Huga de Farias. Delavski sindikati, ki štejejo nad 3 milije članov in so močno pod vplivom komunistov, so napovedovali splošne stavke. Vlada je zaenkrat znala obdržati red in mir.

ČILE: V Čilu je izbruhnila vladna kriza. Odstopili so notranji ministri Koch, gospodarski minister Pedegral in delavski minister Herrera. Že pred njimi je odstopil tudi minister za zdravje Suarez. Preds. Ibañez je začel razgovore za sestavo nove vlade, katero je napovedal za ponedeljek.

ANGLIJA: V britanskem parlamentu je imel Eden dolgo poročilo o berlinski konferenci, v katerem je zagovarjal sklep o pripustitvi rdeče Kitajske na ženevsko konferenco o Daljnem Vzduhu. Prav tako je moral zagovarjati stališče Anglije do ponovne oborožitve Nemčije. Čemur je pa nasprotoval del laboristov. — Britansko vojno letalstvo bo letos dobilo v skladišče prve atomske bombe, izdelane v Angliji.

FRANCIJA: V francoskem parlamentu so velike debate o berlinski konferenci in o potrebi ponovne nemške oborožitve. Bidault je zaradi še vedno močnega odpora v parlamentu objavil, da bo Francija pred ratifikacijo evropske obrambne skupnosti zahtevala od Anglije, da se tesneje priključi evropski skupnosti, od USA pa da njene čete zagotovo ostanejo v Evropi. Prav tako bo zahtevala, da se prej razčisti vprašanje Po-saarja. Tozadavne razgovore v Anglijo in USA je francoska vlada že pričela.

ZAH. NEMČIJA: Parlament v Bonnu je s 334 proti 144 glasovom odobril vladni zakonski predlog o spremembi ustave, tako da se bo Zahodna Nemčija sedaj smela oborožiti. Adenauer je s tem dosegel novo zmago nad socialisti, ki so zagovarjali sodelovanje z ZSSR in nastopili proti oborožitvi Nemčije. Po berlinski konferenci je pa tudi njihov odpor proti ustanovitvi nemške vojske precej upadel.

BERLIN: Adenauer je v Berlinu govoril o pomenu berlinske konference in izjavil, da je sedaj vsakomur jasno, da sovjeti streme le za popolno sovjetizacijo Evrope. Da se ZSSR ne umakni iz Avstrije in Nemčije, je temu po njegovem mnenju kriv strah Kremlja pred sateliti. V trenutku, ko bi sovjeti zapustili obe zasedeni državi, bi morali izprazniti tudi Poljsko, Českoslovaško, Madžarsko in Rumunijo.

ITALIJA: Scelba je po 18 dneh vladanja dobil v senatu zaupnico s 123 proti 110 glasovom. Dva senatorja sta se glasovanja vzdrla. Ta zmaga daje Scelbi nekako zagotovilo, da bo dobil zaupnico tudi v poslanski zbornici.

IZRAEL: Judovska nacionalistična organizacija, ki izhaja iz znane teroristične organizacije Irgun Zvai Leumi, je po padcu Naguiba izdala proglaš, v katerem poziva Izraelce na pohod proti jugu in zahteva zavzetje Suez. Po ponovni vzpostavitvi Naguiba so se Izraelci znova potuhnil.

INDIJA: Preds. Nehru, ki večinoma igra na sovjetske karte, je v indijskem parlamentu pozval zahodne zaveznike in komuniste, da prenehajo z vojno v Indokini. Nehrujev poziv ni imel odjeka v sovjetskem taboru, med tem ko so na zahodu izjavili, da to takoj store, če tudi komunisti prenehajo z ognjem.

PAKISTAN: Preds. Mohamed Ali je uradno zaprosil USA za oborožitev pakistanske vojske in za vso vojaško pomoč. USA je odgovorila, da bo Pakistanu nudila vojaško pomoč in poslala tja tudi svoje vojaške strokovnjake. Indija

R. Te.

Naše delo

Da za izseljeništvu še vedno veljajo dolžnosti do svojega naroda, ni dejstvo, ki bi ga bilo potrebno dokazovati! Lahko spremene povdarek različne dejavnosti, a zaradi tega izseljeništvu ne neha biti del naroda, iz katerega je izšlo.

Morda za nikogar ne velja to bolj kot za nas, povojne izseljence. Mi smo zapustili domovino, ne, ker bi iskali boljše, ampak ker nam je bilo onemogočeno življenje in delo za narod, v krogu idej, katere zastopamo. Vetrinj je bila zaključna faza našega dela v domovini, toda samo to; končala se je ena oblika dela, začetek pa se začel druga. Nikakor ne sme pomeniti Vetrinjski konec dela in pozabo vsega, kar je bilo.

Gotovo je, da je kulturno delo najvažnejše delo za narod. Nam, ki živimo v tujini, je odvzeta možnost neposrednega posega v kulturni razvoj naroda v domovini. Toda odpira se nam drugi delokrog, prav tako važen: uveljavljanje našega naroda v svetu. Ne gre tu za težnjo do egi gospodovalen politični ali gospodarski položaj, temveč dokazovati svetu, da naš narod v ničemur nima slabših kakovosti od ostalih. Svetu se moramo dati spoznati v pravi luči in si ustvariti poštovanje konstruktivnih in kulturnih arodov. Mi zaradi svoje maloštevilnosti in nepomembnosti v svetovni zgodovini velikemu svetu nismo bili poznani. Če mo pa bili, smo bili takšni, kakršne so nas predstavili nam neprijazni sosedje.

iz istih razlogov se nam za v bodoče ni nadejati boljše usode, če sami ne bomo znali svetu govoriti. To delo je torej dano nam, ki živimo med tujci, da od naše domovine. Naša dolžnost je, da si ustvarimo za to potrebne pogoje. Eden prvih pogojev je zgraditi si dovolj številno izobraženstvo. Odstotek izobraženstva med slovenskimi izseljenci ne more biti nikdar prevelik. Ker nas je malo, potrebujemo zato toliko večji del ljudi, ki zavzemajo vodilne položaje v u-troju družbe, kajti v te so uprte oči sveta, po teh nas bo cenil.

Toda pomen izobraženstva ni samo v tem, da predstavlja svetu vidne vrhove naroda, temveč, in to zlasti v izseljeništvu, da tudi z vsestranskim kulturnim delovanjem med rojaki vzdržuje narodno zavest. Če je bil v naši zgodovini kmet tisti, ki je ključoval navalu potujočevanja, bo moral biti v izseljeništvu izobraženec tisti, ki bo preprečil, da iz slovenskih družin ne izgine materin jezik. Staronaseljenci nam to jasno dokazujejo. Morda ne velja isto za vse dežele, toda v Argentini je tako. Slovenski izseljenec je v težki borbi za obstanek prevečkrat zanemaril svojo narodno dolžnost in dopustil, da so otroci pozabili materin jezik. Malo je družin, ki niso sledile tej poti.

Posamezniku je težje ostati zvest svojemu narodu v tujini kot v domovini. Zato potrebuje opore. Opora mu pa lahko nudi le tisti, ki je po duhu močnejši. To zmore samo dobro izobraženstvo, ki se zaveda svojih dolžnosti. Tega pa med staronaseljenci skoraj ni bilo.

Leta begunstva in trpljenja so minula, toda ne za vse! Še žive naši rojaki po begunskih taboriščih. Ne pozabimo nanje! Spomnimo se jih v nedeljo 21. marca 1954. Oddajmo zanje svoj dar odborikom Društva Slovencev, ki bodo zanje pobirali denarne darove.

Revolucija v Siriji

Sirijska je prejšnji teden doživljala dneve krvave revolucije. Uprla se je vojska, za katero so stale stare politične stranke. Revolucionarji so odstavili diktatorskega predsednika generala Šišaklija, ki je pobegnil z letalom v Saudijevo Arabijo.

Na zahtevo upornikov je po dnevih zmede in neredov prevzel oblast bivši predsednik Hasem El Ataši, ki je imenoval takoj koalicijsko vlado s Sabri El Ašali-jem, predsednikom nacionalistične stranke na čelu. Napovedal je vrnitev parlamentarnega in ustavnega življenja.

z vojaškim paktom med USA in Pakistanom ni zadovoljna in vztraja na stališču, da je naperjen proti njej.

INDOKINA: Komunisti so se v naglem tempu umaknili iz okolice Luang Prabanga proti severu ter jim francoske čete sledijo. Izgleda, da je velika komunistična ofenziva, ki se je pričela pred tedni, imela samo namen izvajati pritisk na zahodne zaveznike, da so na berlinski konferenci pripustili rdečo Kitajsko na ženevsko konferenco.

Ni tu namen odrekati jim priznanja. Ustanovili so dosti društev in domov. Toda ti bodo ostali prazni, če ne bo ljudi, ki bodo govorili slovensko. To je namreč prvi pogoj, da se kot narod uveljavimo.

Mi, povojni izseljenci, nismo prišli v novo domovino brez izobraženstva. Dosti je med nami aktivnih duhov, ki so razgibali kulturno življenje, ki bi pa doseglo še višji nivo, ko bi bilo več prave kritike. Kot še nikoli so vzpostavljeni kulturni stiki med Slovenci v obeh Amerikah, čeprav bi bili lahko boljše, če bi se vsi izobraženci zavedali svojega poslanstva. Toda nad vse maloštevilni so oni, ki naj bi nekoč postali izobraženci. Malo nam pomaga vse delo današnjih kulturnikov, če ne bo nikogar, ki bi začelo delo nadaljeval in dal novih gibal.

Mnogo je med nami mladih ljudi, ki so začeli v domovini ali pa v begunstvu srednješolske študije, nekateri tudi končali, ko pa so prišli v Argentino so na vse nekdanje načrte pozabili. Nekateri so jih bili prisiljeni zaradi novih raz-

"Družabna pravda" o Zborniku-Koledarju Svobodne Slovenije za 1954

Zbornik-Koledar Svobodne Slovenije je med slovenskim življenjem po svetu zbudil veliko pozornost in priznanje. Tudi ostale emigrantske narodnosti se o njem izražajo zelo laskavo. Tako smo v zadnji številki objavili o njem zelo pohvalno oceno buenosaireskega uglednega hrvatskega lista "Glas Sv. Antuna".

V zadnji — 78-števiki pa o Zborniku-Koledarju Svobodne Slovenije objavlja lepo oceno "Družabna pravda". V uvodu svojega poročila ocenjevalec navaja, da bi celotna ocena bogate in pestre vsebine zbornika presežala delokrog tega lista. Zato se omejuje le na prikaz del, ki "Družabno pravdo" zanimajo s socialnega stališča.

O Zborniku-Koledarju za 1954 pravi tole: "Po zaporednem redu objave najdemo v zborniku najprej: "Drugi petletni načrt" (R. Smersu), ki posveča posebno poglavja zlasti socialnemu delovanju, gospodarstvu in javnim delom. Sledi znanstvena razprava dr. Ivana Ahčina "Rodovitnost ljudi in narave", v kateri avtor obsoja stališče "znanstvenikov", ki se iz strahu pred pomanjkanjem življenjskih potrebščin zavzemajo za umetno omejevanje rojstev in dokazuje, da vsak človek prinese poleg lačnih ust na svet tudi dve delavoljni roki, s čemer je podano najboljšo jamstvo večne prednosti naravnega reda.

GORIŠKA IN PRIMORSKA

General Winterton je dal dopisniku "Weltwoche" zanimive izjave o Trstu, izmed katerih je najbolj značilna naslednja: "Trst je dobil v sorazmerju s številom svojega prebivalstva štirikrat več dolarjev iz USA kakor katerakoli druga država — ERP-a. Dejstvo, da je poroče A samostojno ozemlje pod angleško-ameriško upravo, je Trstu zagotovilo prednostni položaj, s čigar plodovi se Italija okorišča." S tem je najbolj ovrženo sleherno laško besedičenje, da se mora Trst za svoj obstoj zahvaliti in zahvaljevati samo velikodušnosti laške vlade.

V Trstu je 21. januarja umrl odvetnik dr. Franc Vesel, star 60 let, eden od ustanoviteljev Slovenske demokratske zveze in njen prvi tajnik. Zadnja tri leta ga je bolezen prisilila, da se je umaknil iz javnega življenja. Moza, ki je v prvih povojnih letih bil eden glavnih nosilcev demokratičnih organizacij v Trstu, bodo Slovenci na STO ohranili v trajnem spominu.

Po letu in pol negotovosti komu bo dodeljeno novo šolsko poslopje, zgrajeno pri Sv. Ivanu v Trstu, je Zavezniška vojaška uprava odločila končno, da ga dobe Slovenci, katerim je bil že od vsega početka namenjen, pa žal do uredničenja ni moglo takoj po zgraditvi priti zaradi silno ostrega protestiranja Italijanov. Dasi je bila prva polovica šole dograjena že v jeseni 1952 in druga v jeseni 1953, so Lahi ves čas tako spretno in na vse načine zadrževali končni sklep ZVU, ker so računali, da se bodo v bližnji prihodnosti dogodile odločilne spremembe: tako bi Slovenci res nikdar ne dobili njim namenjene šole. Položaj slovenskih srednjih šol v Trstu je spričo dosedanjih prostorov postajal nevedržen, kajti za 600 šolobiskujočih dijakov je bilo v privatnem poslojpu na razpolago samo 14 učilnic; za učilnico sta morali služiti celo kuhinja in jedilnica prejšnje proforske menze. Sedaj je general

mer, toda ostane jih še vedno dovolj takšnih, ki niso nadaljevali študijev iz golega razloga, ker so se morali zaposliti. Ta razlog ni opravičljiv. To nam na primerih dokazujejo mnogi argentinski vseučiliščniki in tudi preko dvajset slovenskih ter vsi tisti, ki obiskujejo večerne strokovne šole. (Nekaj Slovencev je na teh že diplomiralo). Vsakodnevna zaposlitev študij morda nekoliko podaljša in ga napravi težavnejšega, nikakor ga pa ne onemogoči. A tudi te težave izgledajo velike le, dokler jih vidimo pred seboj, ko pa je delo za nami, so manj pomembne.

Ne gre tu seveda za samostojno mladino ali pa tudi že može. Odgovornost, da se čim več Slovencev izšola, se tiče tudi staršev. Njihova težnja mora biti omogočiti otrokom visokošolske študije.

Naše delo v novih razmerah in v novem svetu ni lahko. Vendar moramo vztrajati in delati tako, da bo narod v domovini na nas ponosen in da bomo, če bi se vrnil, narodu lahko dajali, ne pa prejemali. Ne smemo se bati žrtev. Nekeč smo za ceno življenja branili naše najvišje svetinje. Ali moremo zaradi ene izgubljene bitke pozabiti na vse žrtve in deale? Borba še traja, spremenjena sta le oblika in kraj.

Maks Jan je napisal "Nekaj odlomkov iz življenja krščanskega strokovničarja, Franceta Žužka", iz katerih so zanimiva zlasti "odkritja" iz "sodelovanja z nemškimi zasedbenimi silami, o katerem se je doslej mnogo molčalo. Ing. agr. Anton Matičič je priobčil nekaj važnih podatkov iz "Govedoreje Argentine". Iz v zborniku objavljenih literarnih del se nam zdi važno omeniti Mihael Skalarja "Dušica je prišla", ki mojstrsko posega v eno najvažnejših socialnih vprašanj našega izseljenstva-vprašanje razkropljenih družin in Božo M. Kramoleca pravljico "Skopi mlinar", katero smatramo za dobro uspeli poizkus socialne pravljice, kakršnih bi v mladinskih publikacijah želeli še mnogo. Vsaj delno bi spadale v socialni in gospodarski okvir še nekatere druge razprave in članki, tako dr. Jože Velikonja "Tržaški razgledi" in P. R. "Prvi mednarodni kongres Krščanske demokratske zveze Srednje Evrope".

Po tem prikazu člankov in razprav v zborniku, ki "Družabno pravdo" zanimajo s socialne plati, pisec ocene prihaja do „zaključka, da socialna in gospodarska tvarina v Koledarju-Zborniku "Svobodne Slovenije" vzporedno z razvojem krščanskega socialnega gibanja med slovenskimi izseljenci vsako leto pridobiva tako na obsegu, kakor na kakovosti."

Winterton odločil, da se v šolo pri Sv. Ivanu dokončno vseli slovensko dijaštvo

V Dolini pri Trstu so v režiji prof. Peterlina vprizorili Šulinovo dramsko pesnitev "Krst pri Savici". Glavni vlogi sta podala Zvezdan Likar in Bobek Marjica.

V Gorici so pokopali Andrejšek Ano, sestro nekdanjega župnika na Sedlu pri Kobaridu Andrejška.

Poročila sta se v Gorici dr. Simčič Teofil in škerk Bojana. Poročil ju je prof. Mirko Filej, orglala je Lojzka Bra-tuž in pela Mira Brajninkova.

V Opatiji je umrla prof. Iva Prelog iz znane Prelogove družine iz Trsta. Pokojnica je bila znana kot vzorna pedagoginja, ki je vse svoje sile posvečala nekoč Ciril-Methodovi šoli pri Sv. Jakobu.

Prve dni februarja je divjala v Trstu take burja, da je podrta dimnik pivovarne Dreher, dva žerjava pri gradnjah novih stamb, razbila cel kup čolnov, stekel, poruvala drevice ter zahtevala tudi 4 smrtne žrtve.

12. februarja 1954. je imel v Trstu svoj koncert Schubertovih, Schumanovih, Wolfovih in Straussovih pesmi slovenski tenorist Anton Dermota. Na klavirju ga je spremljala pianistka Hilde Berger Weyerwald. Koncert je bil le srednje obiskan, ker je ime tega slovenskega pevca med Tržčani malo znano. Vendar je žel lep uspeh.

Na svečnico sta se poročila v Trstu učitelj Martin Globočnik z Vero Martelančev iz Barkovelj.

Zadnje dni so skoro vsak dan v Trstu protestni sprevidi delavcev iz ladjedelnic, ker so jim zaradi pomanjkanja naročil zmanjšali tedenski delovni čas. Nekaj tisočev grozi odpust. Naročil pa ni zaradi negotovega položaja Trsta. Iz Italije prihajajo zaenkrat le obljube.

Italijani imajo v načrtu gradnjo velike papirnice pri Štivanu ob izviru Tima-

ARGENTINA

Predsednik general Perón je pred dnevi zaključil peto konferenco, ki jo je imel z guvernerji vseh argentinskih provinc in nacionalnih teritorijev. Na konferenci so razpravljali o vseh političnih in gospodarskih vprašanjih, ki so v zvezi z aprilskimi dopolnilnimi volitvami ter koordiniranim izvajanjem II. petletnega načrta. Na konferenci je imel predsednik gral Perón dva globoko zasnovana govora, v katerih se je dotaknil vseh problemov, ki so bili na dnevnem redu.

Najbolj vroč dan letošnjega poletja je bil v torek dne 23. februarja, ko je v Buenos Airesu dosegla vročina 35^o2. Naslednje dneve je temperatura padla, vendar se še vedno drži od 20 do 30^o. Noči so se v tem času že precej ohladile.

Ob zadnjem obisku paragvayskega zunanega ministra je bila v Buenos Airesu ustanovljena Generalna komisija argentinsko-paragvayske gospodarske zveze.

Volilno kampanjo za aprilske dopolnilne volitve bo začel sam predsednik general Perón dne 10. marca t. l. iz Mar del Plata, kjer bo imel tega dne velik govor.

Med Argentino in Japonsko je bila podpisana nova trgovinska pogodba, ki predvideva izmenjavo blaga med obema državama v višini 180 milijonov dolarjev.

V Mar del Platu so prišle že skoro vse filmske delegacije iz ameriških in evropskih držav, ki bodo sodelovale na mednarodnem filmskem festivalu. Vse dneve bodo v tamošnjih kinih igrali najboljše filme držav, katerih zastopniki bodo na omenjenem festivalu. Iz Jugoslavije so napovedani: Marija Drnbori, igralka v filmu "Vihar", ki ga bodo tudi predvajali v Mar del Plati, ravnatelj Vladimir Pogačić ter kompozist Bojan Adamič in željko Kunkera.

General Perón je sprejel skupino severnoameriških živinorejcev, ki so se mu pred odhodom iz Argentine prišli zahvaliti za vso naklonjenost, ki so je bili deležni s strani oblasti ob svojem obisku v Argentini. Povdrali so, da odhajajo iz dežele z najlepšimi vtisi ter polni pohvale in priznanja o ureditvi raznih estancij in modernih mesnih industrij.

Vsa Argentina se je 1. marca spominjala 40 letnice smrti pionirja argentinskega letalstva Jorge Newberyja. Tega dne se je Jorge Newbery v mestu Los Tamarindos v provinci Mendoza dvignil z letalom v zrak. V višini 500 metrov se mu je pokvaril motor ter je z letalom treščil na tla in se ubil. Pok. Newbery je bil odlični športnik in je imel tudi več svetovnih rekordov. Tako se je med drugim v tedanjih časih dvignil z letalom v višini 6225 metrov. Je tudi ustanovitelj argentinskega Aerokluba in na njegovo pobudo je bila ustanovljena letalska akademija. Ob obletnici smrti je imel o njem govor tudi predsednik general Perón ter ga je stavil za vzgled argentinski mladini.

Skupini francoskih alpinistov se je po velikih naporih posrečilo doseči vrh Aconcague z južne strani, s katere na to goro dosedaj še nihče ni prišel. Ob vrnitvi članov ekspedicije bi se bila kmalu zgodila nesreča. Nekaj članov je bilo v nevarnosti, da zmrzne. Pri reševalnih delih je sodelovala tudi vojska. Člani francoske ekspedicije, ki so pri tem planinskem podvigu dobili hude ozeblin, se sedaj zdravijo v bolnišnici v Mendozii.

V Mar del Plati pripravljajo predsedniku generalu Peronu dne 10. marca t. l. velik sprejem.

Minister za mornarico je odpotoval na inspekcijsko potovanje na Antartido.

ve. Zavezniki zaenkrat še niso dali dovoljenja, ker je za tržaško industrijo ob Trstu industrijska zona. Vendar to Italijanom ne diši preveč. Papirnica v Štivanu bi pritegnila italijanske delavce in bi s tem še en kos slovenske zemlje dobili oni.

V posebnih naseljih istrskih beguncev na Opčinah in na Proseku morejo dobiti dovoljenja za trgovine in gostilne le istrski begunci. Domači ljudje te pravice nimajo. Vse zato, da se dokaže italijanstvo tržaške okolice.

V vsako slovensko družino Koledar - Zbornik



Novice iz Slovenije

Za 10. december — t. j. dan človečanskih pravic — je "Slovenski poročevalec" v Ljubljani napisal in začel pozdravni članek z besedami, ki jih je leta 1948 na pariškem zasedanju ZN spregovoril tedanji predsednik ZN avstralski delegat Herbert Vere Evatt, ko je dejal: "To je prvič, ko organizirana skupnost narodov podaja svojo izjavo o človečanskih pravicah in osnovnih svoboščinah. Ta izjava izraza mnenje Združenih narodov kot celote, milijoni in milijoni moških, žena in otrok po svetu, ki živijo daleč proč od Pariza in New Yorka, pa se bodo odslej zatekali k temu dokumentu po pomoč, napotilo in pobudo."

..Nato pa "Slovenski poročevalec" dodaja tej slovesni izjavi svoje pojasnilo, v katerem med drugim povdarja: "Ta deklaracija izjavlja, da ima sleherni človeško bitje pravico do življenja in svobode, da ima pravico zahtevati varstvo pred nezakonitim preganjanjem, pravico iskati zavetja pri sodišču, do zaščite svoje osebnosti, do svobode gibanja, nadalje socialno varnost s pravico do dela, vzgoje in izražanja svojih narodnih čustev; pa še izražanja svojih misli in vesti ter pravico sestajati se z drugimi" itd. itd.

Slovenski poročevalec" pač hujše ni mogel sam obtožiti sedanjih razmer pod komunistično tiranijo v Jugoslaviji, ko kljub stalnemu povdarjanju potrebe po zakonitosti lahko uživajo svobodo samo komunisti in njihovi zvesti slugi ter prikladniki, ogromna večina naroda pa nima še vedno možnosti, da bi mogla pri svobodnih volitvah izraziti "svoje misli" ter pravico sestajati se z drugimi. Ne more tudi svobodno izpovedovati svojih verskih dolžnosti in še vedno trpi v strahu pred preganjanjem. Zato sedanji komunistični nasilniki nimajo prav nobene legitimacije, da bi se mogli pritoževati nad komerkoli zaradi zatiranja ljudi, ker sami preganjajo zaradi političnega in verskega prepričanja ljudi v lastni državi. Zato bi bilo prav, če bi se komunisti doma v polni meri zavedali besed, ki jih je napisal za konec svojega pozdravnega članka zopet isti "Slovenski poročevalec" ki ugotavlja tole: "Borba svetlobe s temo je težka in napredek mora premagovati nepregledne ovire za-

ostalosti: toda, če človeštvo ne bo našlo poti iz slepe ulice strasti in zakrknjenosti, sovraštva in otopelosti, potem bo prihodnost težka in nezgodna..."

Umrli so. V Ljubljani: Marinka Fink, Karolina Soklič, roj. Facini, Karolina Bernard, roj. Zirovnik, Marija Solar, roj. Tomšič, Ela Zupančič, roj. Smolej, poštna uradnica, Neža Prezelj, roj. Hlebš, Ivanka Pirnat, uslužbenka podjetja GO-SAD, Drago Komac, žel. uradnik v p., Edi Wolinsky in Marija Pleterski v Kozjani, Avgust Jaklič, uslužbenec podjetja "GRADIS" HC v Medvodah, Janko Jež, upokojeni magistratni uradnik v Mariboru, Angela Pikon, roj. Klinar v Blejski Dobravi, Franc Prezelj v Celju, Marija Smuk, roj. Mihelečič na Viču, Ivan Jansa, biv. čevljarški mojster v Radovljici, Marija Mlakar, roj. Vrhunec v Škofji Loki, Slavko Požlep, dekan v Valpovem in Anton Podlivanik v Škofji Loki.

V predvojni časih so v Jugoslaviji posebno za Črnogorce pravili, da so zelo radi uživali pokojnine. Hudobni jeziki so po družbah Črnogorce opravljali, da v črni gori niti otrok ni hotel priti na svet prej, predno ni imel že vnaprej zagotovljene penzije. Pa tako so govorili samo grdi jeziki. Komunisti so ob prevzemu oblasti poleg svoje krvoločnosti hoteli postati tudi popularni. Ko so že kmetom navili strahotne davke, so na drugi strani hoteli pokazati da nekaj tega denarja prihaja zopet nazaj med ljudi. To svojo radodarnost so komunisti kazali s podeljevanjem pokojnin. Upokojenec je bilo povsod rekordno število. Saj ni bilo skoro hiše v Sloveniji in po drugih republikah, pri kateri ne bi bili imeli penzionerja. S temi pokojninami je nastal že pravi škandal. Izdatki za pokojnine so namreč dosegli bajne višine, na drugi strani je pa bilo veliko takih ljudi, ki do pokojnin sploh niso imeli nobene pravice. In so začeli črtati in črtati. Na ta način so zelo zmanjšali število upokojenec.

Vsi tisti, katerim so odvzeli pokojnine, sedaj javno zabavljajo proti komunistom.

V Ljubljani je 11. decembra 1953 slavil 80 letnico svojega rojstva član Slov. akademije znanosti in umetnosti univ. prof. dr. Josip Plemelj.

V trziški predilnici je izteklo v reko Bistrico 50 litrov klor. Zaradi tega so

Ker se nam dobro godi, ne smemo pozabiti svojih trpečih bratov v begunskih taboriščih v Evropi. V nedeljo 21. marca 1954 bo Društvo Slovencev pred vsemi cerkvami, kjer se zbira slovenski službi božji, pobiralo denarne darove za begunce.

v reki od te predilnice pa vse do izliva v Savo poginile vse ribe in njihov zarod. Na Krimu so v višini 900 m nad sotesko lškega Vintgarja postavili novo lovsko kočjo.

Med najbolj uspešnimi glasbenimi prireditvami v Mariboru je bil večer opernih in operetnih arij. meseca decembra lanskega leta.

V velenjskem rudniku je začel obratovati nov jašek z zmogljivostjo 10.000 ton na dan. Globok je 373 m, širok pa 6,8 m. Skupna vrednost investicij, po-

Slovinci v Argentini

Buenos Aires

Radijska postaja El Pueblo bo 6. marca ob 9. uri zjutraj oddajala koncertni program, s katerim je nastopil Gallus v Radio Excelsior v soboto 27. februarja t. l.

Za pustne dneve smo imeli v Buenos Airesu lepo vreme. Delo je počivalo v državnih in privatnih uradih ter obratih. Po mestu so bile vse dni velike zabave in veselice ter sprevodi maškar. Slovinci so te proste dneve pametno izkoristili. Precej jih je odšlo na izlet v Mendoza, kjer so obiskali znanca in prijatelje, ogledali si pa tudi tamošnji velesejem. Ostali so pa v teh dneh delali izlete in obiske znancev v okolici Buenos Airesa. Na pustno nedeljo in pusti torkelj jih je bilo veliko tudi v Lujanu. V teh dneh so bile dobro obiskane tudi slovenske gostilne tako v Buenos Airesu, kakor v okoliških mestih. Znanca in prijatelji so v dobrem razpoloženju prebili po več ur.

OSEBNE NOVICE

Premestitev. Č. g. Stanko Škrbe, ki je od 3. aprila deloval v Buenos Airesu kot kaplan v župniji Santa Julia, je s 1. marcem nastopil službo hišnega kaplana v bolnišnici Alvarez, na calle San Eduardo 2701, t. j. pet kvader od Plaza Flores na desno čez progo FCNDF Sarmiento v smeri proti Liniersu. Njegova telefonska številka je 63-1609.

Poroka. V soboto, dne 27. februarja 1954 sta se poročila v župni cerkvi Transito de San José v Buenos G. Jože Repovž in gđ. Majda Kavčičeva. Poročil ju je g. župnik Janez Hladnik. Mlademu paru ob vstopu v novo življenje želimo vso srečo in obilo božjega blagoslova.

Družinska sreča. V župni cerkvi v Ramos Mejia je bil krščen v nedeljo 28. februarja t. l. Franc-Tomaž Vovk, sin Janeza Vovka in njegove žene, gospe Ane, roj. Koščak.

Mendoza

Društvo Slovencev v Mendosi se je odločilo, da bo prirejalo odslej svoje redne prosvetne sestanke. Na prvem takem sestanku, ki se je vršil dne 14. februarja t. l. je govoril g. prof. Bajuk o narodni zavednosti slovenskih izseljencev. Tri de-

rabljenih za gradnjo novega jaška znaša 2 milijardi in 715 milijonov dinarjev. Lanska proizvodnja premoga v velenjskem rudniku je znašala okrog 536.000 ton. V tem rudniku izkopljejo že dalj časa vsak dan 2.000 ton premoga.

V Ljubljani je bila ustanovljena Zveza ribiških društev Slovenije. Za predsednika je bil izvoljen Miran Svetina. Zbora valci-rišiči so povdarjali potrebo po novem zakonu o ribištvu. Zavzemali so se tudi za zgraditev več novih ribogojnic.

klamacije, dveh dečkov in deklice: Gorčez izaro, Slovensko deklo in Slovenec sem, so nakazale ljubezen in zanos, s katerim naj ljubimo svoj jezik in svojo domovino. za zaključek je možki zbor zapel dve narodni.

Zadnje nedelje v januarju je tuk. misijonski odsek priredil tombolo, katere dobiček je bil namenjen za slovenske misijonarje.

Gospa Borovšek Neža se je morala zaradi vnetja slepiča zateči v bolnišnico oskrbo. Želimo ji skorajšnjo ozdravitev.

Lanús

Občni zbor Comisión de Fomento Villa Eslovena je pa tudi nedvomno pomemben dogodek za slovenstvo v Lanusu in za našo skupnost v Argentini sploh. Vršil se je na Goršetovem domu ob 10. uri, 21. febr. z udeležbo vseh, ki so mogli priti.

Prejšnji odbor je podal poročilo, iz katerega se razvidi, kako lepo delavnost je razvil. Postavljenih je bilo skoro 7 kvader pločnikov, izdelanih in postavljenih s prostovoljnimi delom. Kdor to delo vidi, ga zna ceniti. Danes se že iz skoro vseh skupin hiš pride po trdem iz slovenske vasi, na zunanje pločnike. Dohodkov v denarju je bilo \$ 3.230,40, poleg izdatne podpore s strani občine, katero so odborniki izposlovali v obliki gramoza, grušča in ruševin dvignjenih cest.

Vsi člani so dobili že pred časom natančno bilanco in so zares s iskrenim navdušenjem čestitali odboru, ki je tako zvesto in uspešno vršil svojo nalogo.

Na volitvah je bil soglasno izvoljen stari odbor z malimi spremembami, tako da bo še nadalje županovalec Nace Glinšek z zvestim sodovanjem vseh rojakov.

Udeležil se je zboru tudi g. župnik Hladnik, ki je povdaril dolžnost skupnosti, sodelovanja in zaupanja. Čas bo pa prinesel zaželjena pota in luč.

Razvil se je nato razgovor tudi o sajenju dreva, o načinu, kako odpeljati v greznico ali na vrt umazano vodo, da ne bo kazila zunanega lica vasi in zastrupljala ozračja...

V popolnem soglasju se je občini zbor zaključil točno ob 12. uri.

SLOVENCİ PO SVETU

Kanada

Sredi decembra lanskega leta so v Torontu začeli graditi dvorano, nad katero bo potem stala slovenska cerkev. Nabiralna akcija za slovenske cerkev je še vedno v teku. Upati je, da bo vrgla toliko, kolikor je predvideno v proračunu za dvorano. Če se bo to zgodilo, potem bo prihodnje leto mogoče začeti tudi z graditvijo slovenske cerkve same.

Odbor za zgraditev slovenske cerkve v Torontu pripravlja za letošnjo pomlad veliko loterijo. Glavna dobitka bosta nov avtomobil model 1954 in električni hladilnik.

Kot žrtev težke eksplozije v rudniškem hotelu v severnem Quebecu je umrl 27 letni Alojz Benčina, ki je stanoval kot začasen gost v III. nadstropju. Pokojni Benčina je prispel v Kanado leta 1951 ter je deloval v rudnikih v Malaric, Britski Kolumbija, nazadnje pa kot strojnik v rudniku Aguanico v mestu Cobalt.

USA

V drugi polovici decembra 1953 je škof g. dr. Rožman obiskal Slovence v Kaliforniji. V fari, kjer deluje č. g. Vital Vodusek, v San Franciscu, je vodil misijon ter imel tudi polnočnico. Pri vseh slovenskih je v cerkvi, v kateri se zbira Slovinci, prepeval slov. pevski zbor pod vodstvom g. Aleša Šimenca. Škof dr. Rožman je obiskal tudi salezijance v Richmondu, kjer so ga pozdravili trije slovenski člani tamošnjega sal. semenišča. Obiskal je tudi v Castro Valley g. Janeza Mervarja. Posebno pozornost je vzbudil obisk pri hrvatskih vernikih, ki so po pridigi Prezvišene izjavili, da so ga sijajno razumeli in da jim je odlično govoril.

Poleg teh obiskov pri rojakih se je Prezvišeni podal na uraden obisk tudi k nadškofu v San Franciscu Johnu J. Mitty-ju, ki je bil tega obiska vesel in je ob tej priliki poklonil našemu škofu lep dar za slov. semenišče v Argentini.

Ob priliki snidenja vseh slov. duhovnikov, ki delujejo na skrajnem ameriškem zahodu, so prišli škofa pozdravit tudi g. Jože Snoj, g. Kladnik, ki je bil sprejet v nadškofijo San Franciscu, prav tako pa tudi kanonik dr. Janko Kraljič, ki se je kmalu zatem podal na operacijo levega očesa.

Francija

Zdravnik g. dr. Franc Zajdel, vodja laboratorija za raziskovanje raka na Pasteurjevem zavodu v Parizu, se je pri svojem poklicnem delu zastrupil, toda v veliko veselje vseh je kmalu ozdravil zaradi takojšnje zdravniške pomoči in sedaj že zopet lahko vrši svoje delo.

M. M.

LETO 1953 V KULTURNEM ŽIVLJENJU DOMOVINE

Mnogo je razlogov za to, da se zanimamo, kako poteka kulturno življenje v domovini. Prvi je ta, da skušamo najti skupnosti in razlike, ki nas z onimi v domovini družijo in ločijo. Drugi ta, da spoznamo tiste vrzeli v domovini, ki bi jih mi zunaj morda lahko zamašili, da ne bo obstal bodoči kulturni zgodovinar pred zvezojo praznoto, kot so v naši kulturni preteklosti tolikokrat očitne. Tretji je ta, da nakažemo našim priložnostim črpati iz domačnosti, kjer je ta domačnost pozitivna. In četrta sledi z nujnostjo, da popravimo, če moremo, kar je tam napočeno. Peta je v tem, da bomo nekoč znali zagrabiti tam, do kamor so oni doma že prišli. Tudi gola radovednost ni vedno slaba lastnost. In še precej drugih razlogov bi lahko navedli.

Zgodovina slovenske kulture nas uči, da so se mnoge kulturne vrednote izbojevale v hudi medsebojni borbi. Včasih so se vrednote na eni strani potem izkazale kot malenkostne napram onim na drugi strani. Drugič so se med seboj odtehtale. Največkrat pa je bilo tako, da so bile vrednote na obeh straneh iste — na eni morda v manjši meri. Kar je bilo vrednega, je ostalo, vse drugo pa je šlo v pozabljene, čeprav je bilo ob svojem času bolj glasno kot so bile kulturne vrednote. Iz čim daljše časovne perspektive takšne borbe motrimo, tem bolj se ločijo pleve od zrna. Pleve ostajajo zanimiv kuriosum, zrno trajna narodna lastnina.

Naj si po teh vidikih bralci sami skušajo ustvariti sodbo o gradivu, ki ga tu podajamo in ki gotovo ni popolno. Pisec sam ne more k vsaki stvari dodati sod-

be, ki bi bila izžerpna. Vsakega komentatorja se pa tudi ne more izogniti; to pride že samo od sebe. Skušal bo pa spraviti svoje mnenje v sklad s komentarji tamošnjega tiska, zlasti "Slovenskega poročevalca", ki mu je obenem poglavitni vir za naštevavanje dogodkov, ne da bi se strinjal načelno s tamošnjimi komentarji.

Brez dvoma kulturni delavci v domovini mnogo ustvarjajo. Na nekaterih področjih res malo ali nič, ker so jim odvzete možnosti ali vsaj ugodni pogoji, n. pr. v cerkveni umetnosti in leposlovlju. Na drugih mnogo in preveč, ker jih oblast forsira, kot v prevodih materialistične poljudne "znanosti". Največ pozitivnega dela je na nevtralnih tleh, kjer ima ustvarjalec izvestno svobodo in se morda le od strani pokloni režimu. Ne dvomimo, da se dela tudi tam, kjer vlada še vedno kulturni molk, le da za publiciranje znanstvenih in umetnostnih proizvodov ni priložnosti.

1. Znanost

Predstavnik Cankarjeve založbe Lev Modic je podal izjavo o razvoju znanstvene knjige. L. 1929 naj bi izšlo pri Slovencih 23, leta 1951 pa 50 znanstvenih del. V letu 1929 so obravnavale knjige po večini jus, zgodovino ter literarno in umetnostno zgodovino; le 4 so se pečale z realnimi vedami. V letu 1951 je bilo že 12 knjig iz realnih področij. Poleg tega je izšlo l. 1951 že 40 poljudnih znanstvenih knjig napram 6 v l. 1929. Za l. 1953 še ni imel podatkov, toda povedati je hotel (1.) da število znanstvenih knjig narašča, 2.) da se razmerje

knjig iz humanističnih in realnih področij stalno spreminja v škodo prvih in v korist drugih in 3.) da število poljudno znanstvenih knjig rapidno raste. Le-ta zadnja postavka ne more biti pravilna; prav gotovo je Modic izpustil vso poljudno znanost iz religioznega področja, pa najbrž tudi marsikaj, kar ne spada v realne vede.

Porast dela v realnih vedah je gotovo nekaj razveseljivega, v kolikor gre res za znanstvena prizadevanja. Tako so odprli lani na univerzi nov fizikalni inštitut. V delu je astronomski observatorij na Golovcu. Poleg starega Proteusa izhajajo revije: Biološki vestnik, Obzorik za matematiko in fiziko, Ekonomska revija, Rudarsko-metalurški zbornik. Akademija znanosti in umetnosti je izdala Plemljevo Višjo matematiko, Majerjeve Praprotnice in cvetnice v kompendiju Rastlinstvo Slovenije (z letnica 1952) in Vidmarjevo Uporabo aluminija v prenosnih grohah.

Iz sociologije in filozofije ni izšlo nobeno samostojno delo. Tu izhajajo samo prevodi Marxa, Engelsa, Lenina in drugih takšnih avtoritet. Ali si nihče ne upa ali pa ne sme ničesar novega povedati.

V Naši sodobnosti sta izšli le kritiki eksistencializma (Boris Zihler) in metafizičnih stališč v sodobni teoriji o državi (Goričar). Kardelj je tu pisal o narodnostnem vrašljanju. Poljudne znanosti niti dnevniška kritika ne registrira, proti čemer se Modic pritožuje, češ, da bralci niso dovolj o izidu poudčeni in zato teh knjig ne kupujejo. Gre za poljudnejše izdaje svetovnih (ne domačih) komunističnih veličin in materialistično biologijo. Tudi pri javnih predavanjih znanstvene vsebine prednjačijo realne snovi.

Akademija znanosti in umetnosti ima 13 inštitutov. Pri vsej obilici dela jo pa tarejo finančne težave. Njena dotacija je nezadostna in zato ne more publicirati pripravljene gradiva. Izdala je Bajčevo Besedotvorje slovenskega jezika in 2. del Kosovih Urbarjev slovenskega Primorja. Že za l. 1952 napovedani Plečnikov Zbornik menda še ni izšel. Akademija je izdala arheološki vestnik (v l. 1953: 4. knjiga) ter vodi ali vsaj nadzira arheološka izkopavanja. To delovanje je po vojni zavzelo silen razmah in to v vseh smereh, ki pridejo za Slovenijo v poštev: paleolitik, neolitik, ilirska in keltska naselja, rimska in zlasti staroslovska doba. V preteklem letu so se nadaljevala odkritja rimskega taborišča v šentpetru v Savinjski dolini, ki so vzbudila v vsem svetu pozornost arheologov, prav tako kot novo začeta izkopavanja mostičarske naselbine pod Blatno Brezovico pri Vrhniki, ki jih vodi arheološki seminar ljubljanske univerze ob sodelovanju londonskega inštituta za arheologijo in beograjskega spomeniškega inštituta, a z denarno podporo — okrajnega ljudskega odbora, kot financirata tudi okrajna ljudska odbora v Novem mestu in Kranju izkopavanja na svojih področjih. V Volčjih njivah pri Mirni so izkopali ilirsko gomilo iz 4. stoletja pred Kr., razkrivanje monumentalne gomile pri Stični bo pa trajalo več let. V Kranju so pri kopanju temeljev za novi Prešernov spomenik našli na staroslovske grobove: doslej so jih našli 308. Kranj je tako poleg Ptujja in Bleda med največjimi staroslovske grobišči. Še večje zanimanje je vzbudilo staroslovske grobišče pri Koprju, kar pač najbolj zgovorno pobija klasične teorije o mnogo kasnejši slovenski naselitvi v zaledju istrskih romanskih

mest. V Kranju so našli tudi ilirske starostnosti iz časa ok. 800 pred Kr. V zvezi z lokalnim financiranjem raziskovanj so ustanovitve lokalnih muzejev in muzejskih društev v Novi Gorici, Kranju, Metliki, Novem mestu, Brežicah, Tolminu in drugod.

Živahno in vsestransko je delo Etnografskega muzeja in njegove revije. Vkljub smotni gojitvi lokalne etnografije pa ta muzej ne pride do primerne stavbe, pač pa je priredil iz zaloga svojih depojev veliko razstavo na drugem kraju.

Kader umetnostnih zgodovinarjev se je lepo pomnožil, za delo te znanstvene vede pa do zadnjega ni bilo umevanja na višem mestu. Še v letu 1953 je vsa republiška podpora za varstvo spomenikov zadostovala kvečjemu za prekritje strehe ene enostanovanjske hiše. Spomeniški urad, ki ima visokodonec naziv s podnazivi, vodi E. Turnher. Le z izrednimi prispevki (navadno lokalnih faktorjev) so se zavarovali ostanki ptujske minoritske cerkve, Kostanjevice, Gračarjevega turna, Otočca, Robbov in polhovgrajski vodnjak, semeniški portal in romanska Madona iz Krakovega ter slike na Ptujski gori. Dolenjske gradove, ki so postali "žrtve narodnoosvobodilne borbe", bi bilo — tako pravi poročilo — deloma še mogoče popraviti, če bi se z delom pričelo vsaj do l. 1948; zdaj je prepozno. Razpada tudi bizeljski grad. Zbornik za umetnostno zgodovino je izšel l. 1953 šele drugič po prevaru. Glavni razpravi sta posvečeni Ivani Kobilici (S. Trdina in Lj. Menaše) in Leopoldu Layerju (Anica Ceve); tako smo zdaj le dobili znanstveno monografijo o slikarju Brezjanske Marije.

(Nadaljevanje sledi)

Pravna posveovalnica

"Svobodne Slovenije"

Vprašanje: Z znancem sva ustanovila mizarско delavnico. Vložila sva vsako polovico kapitala in se dogovorila, da si bova delila čisti dobiček na polovico. Pisane pogodbe nisva napravila. Kako je treba napraviti pogodbo: Ali pred kako oblastjo ali notarjem ali pa privatno sama? Na kakšen papir: Kolkovan ali ne? Ali sme biti napravljena v slovenščini? Vloženi kapital znaša \$ 20.000.—. Ali je primerno, da ustanoviva družbo z omejeno zavezo, kar nama svetujejo nekateri znanci?

Odgovor: Iz vprašanja je razvidno, da sta z znancem ustanovila pogodbo o družbi (Družabno pogodbo). Tukajšnji civilni zakonik zahteva, da mora "o vseh družbenih pogodbah in podaljšanju njih veljavnosti", kadar vloženi kapital vsakega družabnika presega znesek \$ 1.000.— oziroma kadar je predmet družabne pogodbe kaka nepremičnina, — biti napravljena j a v n a listina. Ako take listine ni, je pogodba brezpogojno neveljavna.

Z znancem se podajta torej h kakemu javnemu notarju, ki Vama bo sestavil družbeno pogodbo, in sicer v obliki javne listine, ker po Vaši napovedi znaša delež vsakega izmed družabnikov nad \$ 1.000.—. Vaše vprašanje, ali sme biti pogodba sestavljena v slovenščini, torej odpade. Uradni jezik javnih listin je samo kasteljski. Tudi vprašanje o kolokovanju Vama bo rešil notar.

Na Vaše vprašanje, ali naj ustanoviva "družbo z omejeno zavezo", Vam je težko dati zadovoljiv odgovor. Iz Vašega vprašanja namreč ni jasno razvidno, v kak namen vidva družbo ustanovljata. Ako je Vajin namen predvsem trgovski, potem šele prihaja v poštev vprašanje družbe z omejeno zavezo. — Kakor je razvidno že iz imena družbe, se ustanavlja ta družba tako, da družabniki jamčijo tretjim osebam, t. j. svojim upnikom, samo omejeno, torej ne z vso svojo ostalo imovino, v kolikor ni predmet ovrstne družbene pogodbe. Ako želite v tej zadevi podrobnejši nasvet, se obrnite na kakega strokovnjaka, — ker tukaj te stvari zaradi preobširnosti ne moremo podrobno obravnavati.

Ne pozabite svojih trpečih rojakov v begunstvu! Pomagajte jim! Darujte zanje svoj dar!

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Duhovno življenje. Marec 1954. Vsebina: "Mati" jo je klical (Branko Rozman); Naša Mati (Gregor Mali); V pepelnici noči (Zora Piščančeva); Prezpostni in postni čas v vzhodni Cerkvi (Tone Ilc); El tiempo de cuaresma entre los Eslovenos (Joe Juck); Šega na domačih tleh (Joža Kmetov); Ljubezen do sovražnikov (dr. Ign. Lenček); Na Bukovju (N. Z.); Je Bog kriv zla in trpljenja? (dr. Franc Gnidovec); Zvonik (Stanko Janežič); Pogovor v gostilni (Gregor Hribar); Sveta gora pri Gorici (Marjan Marolt); Žene v Jezusovem rodovniku (prof. P. Slapar); Tatrovi koles (Vinko Flek); Slovenci ob Atlantiku (Jože Jurak); Kaj pa med nami? Kaj pa Doma? Vijolica (Bogdan Budnik); Sale; Misli; Mladinska priloga: Božje stezice.

Slovenska Beseda. Januar-februar 1954. Vsebina: Papež Pij XII za izseljenca (K. Škulj); S. S. El papa para los emigrantes; O Tebi sanjam (Igor); Nikolaj Gogolj-Taras Bulba-Revizor (dr. Fr. Jaklič); Ob petdesetletnici "boljševizma" (Janez Martinc); Naše izseljenko vprašanje (P. Kazimir Zakrajšek); Hodil po zemlji sem naši (Boguslav); Vrhnič (Marjan Marolt); Srečni princ (Oscar Wilde-P. F.); Moč materinih solza (Branko Pistivšek); Potreba pevsko-kulturnega delovanja v emigraciji (Božo Fink); Kmetova molitev (Branko Pistivšek); O sodobni prevratnosti in nje filozofija (P.F.); Pomen kredita v ameriškem gospodarstvu (dr. Lipovnik); Tiha pesem (Igor); Michael Laščan-Tiffernus (Pistivšek); Domače šege in navade (Šepčev); Kulturni pregled.

Družabna pravda. Štev. 78. 1954 Vsebina: Bog hoče — studirajmo krščansko sociologijo (Andrej Križman); Que queremos? (R. Smersu); Neutrašeni strokovničar: George Meany (Milan Majnik); Demokracija v stanovskem redu (dr. Ivan Ahčin); Iz življenja in učenja Friderika Ozanama (L. L. CM); Potreba in oblika agrarne reforme (Mirko Oman); Vojna in mir (R. Smersu); Odmevi naših naporov; Iz domačega in tujega tiska; Za božjo demokracijo kruha.

Marsikdo še ne ve...

...da je pes ameriške vojske "Stubby" med prvo svetovno vojno ujel sovražnega vohuna in dal alarm za pripravljeni napad sovražnika s strupenimi plini. Pri

...da je vseh ciganov na svetu komaj en milijon. So pa tako raztreseni, da ni države na svetu, v kateri jih ne bi bilo.

...da so v Egiptu imeli javne knjižnice že 1.300 let pred Kristusovim rojstvom.

Društveni oglasnik

Krajevni odbor Društva Slovencev vse rojake iz Ramos Mejia vljudno vabi na prosvetni sestanek, ki bo v nedeljo 7. marca t. l. takoj po slovenski maši v cerkveni dvorani. Predaval bo g. Avgust Horvat o naših medsebojnih dolžnostih.

Vse rojake iz Lanusa vljudno vabimo na prosvetni sestanek, ki bo v nedeljo 7. marca t. l. takoj po slovenski maši v cerkveni dvorani. G. Ruda Jurčec bo podal poročilo o političnih dogodkih v svetu.

Krajevni odbor Društva Slovencev v Lanusu

Načrti, gradnje za občine San Martín, Vicente López, Morón in Capital Federal.

Se priporoča

Lobnik Franc

Devoto 536 Santos Lugares
3 kvadre od Km 9

Instituto de Idiomas

GUALEGUAYCHU 2404

Slovenski, castellano, angleški, latinski, francoski, nemški in italijanski jezik se poučujejo

Dr. José Ermenc

Billinghurst 97/I. Dpto. D, Capital
T. E. 62-7213

Ordinira vsak torek, četrtek in soboto od 5. do 7. ure popoldne za ženske bolezni in kirurgijo. Ostale dneve v tednu pa ordinira po predhodnem telefonskem dogovoru.

KOMBINIRANI PAKETI NOVEGA IN ŽE RABLJENEGA BLAGA

od 5 — 20 kg.

POŠILJANJE ZDRAVIL Z LETALSKO POŠTO!

Pakiranje, dezinfekcijo rabljenega blaga, dviganje dovoljen za novo blago, prepustite nam.

Dajemo navodila za sestavljanje brezcarnskih paketov.

Obrnite se na PAKEXPORT Buenos Aires — Maipú 735/I. Ur. ure od 8.—19. preprekinjeno Štev. telefona: 31-5142

Imprenta, Dorrego 1102. T. E. 54-4644. Bs. Aires

CERKVENI OGLASNIK

V ramaški župni cerkvi bo v postnem času vsako nedeljo popoldne ob štirih sv. križev pot.

OBVESTILA

Ob petletnici slovenske službe božje v Ramos Mejia, bo 21. marca t. l. ob štirih popoldne v cerkveni dvorani koncert slovenskih cerkvenih pesmi.

Prošnja lastnikom umetnin! Prosim vse one rojake, ki so prinesli seboj iz

domovine izvorne umetnine slovenskih sli karjev in kiparjev, da mi sporočijo na spodaj navedeni naslov, katere umetnine so prinesli seboj in če bi bili pripravljeno posoditi jih za nekaj dni v svrhu prireditve slovenske umetnostne razstave. Umetnine, ki so jih pridobili tu od tu živečih umetnikov, tokrat ne pridejo v poštev, pač pa morda pozneje.

Marijan Marolt, Ayacucho 125,
San Martín F.C.N.G.B.M.

PAKETI ZA VELIKO NOČ INTEREXPORT-TRST

Zastopnik za Republiko Argentino:

LJEPOSLAV PERINIĆ, Vicomte 2539, Buenos Aires, T. E. 48-4335

Uradne ure:

Vsaki delavnik od 10.—12. in od 15.—18.30; ob sobotah od 9.—12 dopoldne.

POHITITE Z NAROČILI ZA VELIKO NOČ

Pošiljamo samo prvovrstno ameriško blago. Jamčimo za vsako pošiljko!

Paketi prispejo v domovino v približno 25 dneh in so oproščeni carine.

Nekaj naših paketov:

Paket A: 4 1/2 kg sladkorja	\$ 67.—
Paket B: 4 1/2 kg riža	" 78.—
Paket C: 1/2 kg kave Ia. in 4 kg sladkorja	" 90.—
Paket D: 9 kg sladkorja	" 125.—
Paket E: 5 kg riža in 4 kg sladkorja	" 135.—
Paket F: 1/2 kg kave Ia., 1 kg sladkorja, 1 kg riža, 1 kg testenin, 1/2 kg mlečne čokolade, 1/2 kg kakaa in 100 gr čaja Ceylon	" 140.—
Paket G: 3 pare ameriških Nylon nogavic najboljšee vrste	" 145.—
Paket H: 3 kg kave Ia. in 1 1/2 kg riža ali sladkorja	" 190.—
Paket I: 3 kg kave Ia., 3 kg sladkorja in 3 kg riža	" 248.—
Paket J: 45 1/2 kg najfinejše bele moke v dvojni vreči	" 300.—

ŠIVALNI STROJI ZNAMKE "SINGER", vključeni vsi stroški \$ 3.300.—
KOLESA ZNAMKE "PUCH" ali "STEYR" 1.150.—
RADIOAPARATI ZNAMKE PHILIPS 1.000.—

Z letalsko pošto pošiljamo vse vrste zdravil.

Iz cele republike Argentine sprejemamo in nato odpošiljamo v domovino pakete s starim in novim blagom po izredno nizkih cenah!

Naročila sprejema tudi SANTERIA y PAPELERIA "SANTA JULIA", VICTOR MARTINEZ 39, BUENOS AIRES

Pravo toplino in domačnost domu da še le lepa slika
Na razpolago imamo lepo izbiro

SLOVENSKIH SLIK

Ob pogledu na Ljubljano, Bled in vrhove slovenskih planin Vam bo ostal vedno živ spomin na domovino.

Vedno Vam bomo po želji postregli tudi z lepimi albumi, potreščinami za šolo, dom ter pisarno in darili za razne prilike.

SANTERIA y PAPELERIA SANTA JULIA

VICTOR MARTINEZ 39 BUENOS AIRES

Posredujemo vedno tudi pošiljanje darilnih paketov v domovino. Pošiljamo kombinirane pakete s starim in novim blagom ter živili. PRESKRBIMO POTREBNA DOVOLJENJA

"CASA BOYU" — urarna in zlatarna

OLAZABAL 2336 Tel. 76-9160

pol kvadre od Cabilda 2300

URE vodilnih švicarskih znamk;
BUDILKE zelo trpežne in zanesljive;
DARILA v zlatu in srebru ohranjajo obdarovancu trajno vrednost in spomin;
NAKIT moderne izdelave in oblike.

Radi popolne omejitve uvoza ur in budilk, opozarjamo vse, ki jih potrebujejo, da si jih pravočasno nabavijo.

POPRAVILA UR IN ZLATNINE — točno in zanesljivo

(Naše stranke se lahko zglase pri nas tudi ob sobotah popoldne in sicer v našem stanovanju, ki je v I. nadstropju v isti hiši Olazabal 2338, dto. 5)

Tovarna kemičnih produktov TONA-CASEROS

išče za takoj delavce srednje starosti, po možnosti z znanjem mehanike.

Calle PRINGLES 850

CASEROS

Altura M. T. De Alvear 1400

RUDA JURČEC:

KNJIGE IN LJUDJE

KNJIGA O TITU

(Nadaljevanje in konec)

Ko je T. obiskal Stalina na pomlad l. 1946, je bil skupno s člani svoje delegacije tudi na večerji v Stalinovi villi izven Moskve. Tokrat je bil Stalin boljše volje in se je spuščal v razne duhovitosti. Ko je govoril o Togliattiju, ga je označil kot teoretika, profesorja, ki da zna napisati dober članek, ne zna pa voditi množice k istemu smotru. Za Thoreza je rekel: "Še pes, ki ne grize, pokaže zobe, kadar hoče koga preplašiti. Thorez pa še tega ne zna." Ko je večerja potekla, je Stalin že precej okajen — stopil k gramofonu in začel vrteti ploščo. Največ so bile ruske narodne pesmi. Naenkrat je začel peslati in prepevati po godbi. Molotov in drugi so mu klicali: "Tovariš Josip Visarionovič, kako ste krepki..." Stalinovo razpoloženje pa se je mahoma spremenilo: "Ne, ne bom dolgo živel... fiziološki zakoni delujejo..." Molotov in drugi so planili: "Njet, njet, tovariš Josip Visarionovič, vi ste nam potrebni, dolga boste živeli..." Stalin je zmajal z glavo: "Ne, ne, fiziološki zakoni delujejo..." Potlej je pogledal Tita: "Tito se mora varovati, da se mu kaj ne zgodi... Jaz ne bom dolgo živel, on pa ostane za Evropo. Churchill mi je pravil o Titu, da je dober človek, jaz pa sem rekel Churchilllu: "Jaz ne vem, če pa vi

pravite, že mora biti dober. Tudi sam se potrudim, da se spoznam s Titom." Ko je Stalin to rekel, mu je obstal pogled na Molotovu: "Vjačeslav Mihaajlovič ostane tu..." Stalin je nato vzel kozareček s percovko (s papriko mešano žganje) in ponudil Titu, da pijeta bratovščino. Z obema rokama je zagrabil Tita pod pazduho in ga trikrat dvignil kvišku. Nato je povabil še druge Jugoslovane, da se približajo, da hoče piti z njimi bratovščino. Ko je pristopil Kidrič Boris, mu je Stalin začel govoriti o slovenski inteligenci in se pri tem igračkal z besedami: "podlaja inteligencija" in "podlinnaja inteligencija." (Pri rabi teh besed se je Stalin poslužil besedne igre, ko je rabil izraze "podlaja" in "podlinnaja". "Podlinnaja" pomeni v slovenščini "pristen, dejanski" in je tedaj Stalin hotel reči, da je slovenska inteligencija "podla, torej pristna", ker bi bilo bistvo inteligence v tem primeru to, da je podla... Ko je Stalin take zabrusil Borisu Kidriču, je moral imeti najbrž kak razlog za to. Prvi med slovenskimi intelektualci, ki je po l. 1945 smel v Rusijo, je bil Borisov oče, predsednik Akademije in rektor slovenske univerze dr. France Kidrič. Bil je tedaj v Moskvi in tudi Leningradu. Ko se je vrnil v Ljubljano, je v privatni družbi o strogo govoril o razmerah v Rusiji, tako tudi o ruski zaostalosti. Stalin je to po svoji obveščevalni službi moral kmalu iz-

vedeti in je Borisu Kidriču omenil, kako sodi o slovenski inteligenci.) Ko se je obrnil, je opazil Rankoviča v razgovoru z Berio in ju hitro vprašal: "In vidva? Kdo bo koga pridobil?" Ob petih zjutraj se je ta večerja končala. (Ko je bil spor med Titom in kominformom na višku je švicarski tehnik "Weltwoche" objavil zanimiv članek o tem, češ da je Stalin v Titu videl svojega tekmeča (naslednika) v vodstvu svetovnega komunizma... — Naslednji večer so bili Tito in njegovi spet pri Stalinu na večerji, toda tokrat skupno z Bolgari, ki so prišli na Kalininov pogreb. Stalin je imel tisti večer med mnogimi steklenicami tudi jugoslov. in bolg. vina. Ko je natočil vino v kozarec, je vprašal: "Ali je to bolgarsko vino?" Če je kdo izmed Bolgarov rekel, da je, je zaklical: "Ni, to je jugoslovansko vino, ki so ga Bolgari med vojno naropali v Jugoslaviji."

Dedijer navaja še več takih zgledov, kako je Stalin skušal razdvojiti Jugoslovane in Bolgare, kako je hujskal Jugoslovane, da naj zasedajo Albanijo, kako je smešil Dimitrova pred Titom. Ko se je spor pri kominformu, to je s Stalinom zaostroval, je Dedijer ta spopad proglasil za spor med dvema mnenjema o naloga in vsebini komunizma. Ko je Tito z Moskvo prelomil, je to poglavlje Dedijer postavil pod naslov: "Udarec v hrbet."

Ko pa je bil Tito l. 1937 v Moskvi, je takratna čistka pobrala ne samo Gorkiča, ampak vse Jugoslovane, ki so bili v Moskvi. Že takrat je moral Tito

imeti o Stalinovem komunizmu "posebno" mnenje, kakor pravi to sedaj Dedijer. Bil je tedaj tako razočaran, da je včasih jokal. (In vendar je bil pri justifikaciji Gorkiča celo navzoč.) Dedijer pravi, da Tito ni verjel v iskrenost dogovora med Stalinom in Hitlerjem in je vendar napovedoval, da bo Stalinov komunizem prinesel "red pravice, iskrenosti in poštenosti" Jugoslaviji, in pognal je jug. narode v boj pod zastavami, ki so že s prvega trenutka morale nositi peterokrako zvezdo sovjetov in se podvreči komandi Moskve. Tito Stalina ni spoznal šele l. 1945, saj je nad njegovim delom "jokal" že l. 1937 v Moskvi.

In Tito kom. režima po l. 1948 ni odklonil ali spremenil, ampak ga sedaj izvajajo v Jugoslaviji pod imenom: socializem. Od l. 1945 do l. 1948 je bil to komunizem, ki je bil vsaj tako krut kot oni Stalinov v Moskvi; pokolji po maju 1945 ko je bilo že konec vojske in revolucije so bili preračunani na to, da naj Moskvi pokažejo, da so jug. komunisti res na pravi liniji. Procesi, eksekucije in prisilna taborišča — vse je bilo kopija Stalinovih krutosti.

Seveda vsega tega Dedijer v svojo sliko o Titu ne vključuje. Knjiga očituje preveč spretnega pisca, ki je znal zahodati podatki tak lik, kakor ja danes tam najbolj na mestu. V dodatku, ki je bil objavljen v ameriški reviji "Life" in je sedaj na koncu slovenske izdaje, je Tito popisano tako, kakor da je to resnično demokratični državnik, ki mu ne bi nikdo

mogel pripisati, da je pod njegovim vodstvom moralo za zmago kom. revolucije pasti vsaj poldrug milijon Jugoslovancev. Obratno — iz Dedijerjevega pisanja sili na dan neko novo pojmovanje človečnosti v ljudskem voditelju in politiku, kakor bi ga naj izoblikoval v Titu jug. komunizem.

Takrat ko je Tito pripravljaval svoj spor s kominformom l. 1948., se je pri Jožetu Vidmarju v Ljubljani oglasil sedaj že pokojni ameriški slovenski pisatelj Luis Adamič. Pozneje je Adamič popisal ta obisk in podal nekaj misli iz razgovora z Vidmarjem. Tako mu je Vidmar priznal, da je postal član komunistične partije in sicer takoj po prelomu s kominformom. Ko ga je Adamič vprašal, kaj sedaj piše, je Vidmar odgovoril: "Pišem knjigo: Komunizem — novi humanizem." Sedaj bo že kmalu šest let, odkar je Vidmar to knjigo napovedal, a še ni izšla. Pred nekaj tedni pa se je Dedijer zapletel v hud spor s partijo, ker se je postavil na stran Djilasa, ki da se je preveč podal v objem zahodnjaškega deviacionizma, ko je hotel komunizem, oz. socializmu v Jugoslaviji dati več "humanosti". Kakor je Vidmarjeva knjiga obležala nekje v konceptu, tako bo verjetno tudi Dedijerjevi knjigi dovoljena v Jugoslaviji le še kratka doba aktualnosti, razen ako bo šel "vase" in knjigo izpopolnil s sliko komunističnih strahot in nasilij — kar bi gotovo bilo na mestu takrat, kadar bodo knjigo brali tudi v Moskvi in drugih deželah ljudske demokracije. Gradiva bo seveda tudi za tak del knjige več ko dovolj.